

Resum de la publicació:

Brugger-Paggi, E, Demo, H., Garber, F., Ianes, D. & Macchia, V. (2012). *L'Index per l'inclusione nella pratica/Index für inklusion in der praxis. Come costruire la scuola dell'eterogeneità/Kindergarten und Schule der Vielfalt gestalten.* Franco Angeli. Milano.

Durant el període de 2009 a 2012, l'equip d'investigació per a la integració i inclusió escolar de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Lliure de Bolzano va investigar l'ús de l'Índex per a la Inclusió en escoles bressol i escoles de la regió. L'objectiu de l'estudi era identificar els processos i factors contextuais que faciliten o dificulten l'aplicació de l'instrument. En el marc d'una investigació-acció realitzada durant un període de tres anys, l'equip va col·laborar amb set escoles de la província de Bolzano. La publicació presenta els resultats del projecte d'investigació i ofereix una col·lecció de recomanacions específiques per a professionals de l'educació, professors i directius d'escoles bressol i escoles que vulguin aplicar l'índex.

La publicació segueix l'enfocament de "Quan algú fa un viatge, pot explicar alguna cosa", ja que l'equip d'investigació comparteix les seves experiències acompanyant escoles bressol i escoles dels tres grups lingüístics en la implementació de l'Índex per a la Inclusió durant els anys 2009-2012. La publicació té com a objectiu motivar altres escoles bressol i escoles a emprendre el camí cap a una pràctica inclusiva i explorar nous camins.

Per a l'àrea de parla italiana ja existeix una traducció adaptada de l'Index for Inclusion" (2008), mentre que per a l'àrea de parla alemanya era necessària una adaptació a les condicions culturals, educatives i lingüístiques del Tirol del Sud. Aquesta adaptació es basa en les traduccions de Boban i Hinz (2003) per al context escolar i de Tessa Hermann (2006) per a l'àmbit preescolar. L'objectiu de l'adaptació era aconseguir una alta acceptació de l'índex mitjançant una major referència a termes i mesures específiques d'integració i la inclusió de circumstàncies locals.

Posteriorment, l'equip d'investigació va decidir combinar les experiències amb l'ús de l'índex en les escoles bressol i escoles dels tres grups lingüístics en una publicació conjunta. Es va assegurar que les respectives experiències es reflectissin adequadament en les diferents versions lingüístiques. Per facilitar la comprensió, els capítols inclouen resums en l'altra llengua.

Els capítols 1 i 2 ofereixen una visió general de les diferents facetes de la inclusió i el seu desenvolupament a nivell internacional, nacional i local. A més, es destaca la importància de l'autoavaluació, tal com va ser introduïda per la llei provincial sobre l'autonomia escolar (12/2000). El capítol 3 presenta una descripció detallada de l'Índex per a la Inclusió". També s'expliquen l'estructura, les prioritats, els objectius, els

indicadors i les diferents fases de l'autoavaluació. A més, s'explica la metodologia subjacent. El capítol 4 discuteix el paper d'un "amic crític" en el treball amb l'índex.

El capítol 5 presenta el projecte d'investigació que forma la base d'aquesta publicació. Els lectors orientats a la ciència obtenen una visió de les consideracions teòriques, els mètodes de recollida i anàlisi de dades i els resultats del treball d'investigació. El sisè capítol està dedicat al treball concret amb l'índex en les diferents fases i ofereix consells organitzatius i metodològics. Els autors comparen gràficament la implementació de l'índex en les escoles bressol i escoles dels diferents grups lingüístics per il·lustrar les diferents experiències.

A més, per a cada subcapítol hi ha disponible un extens material que es pot descarregar en línia i adaptar a cada situació. El manual ofereix suport pràctic per a escoles bressol i escoles que volen desenvolupar una cultura inclusiva. És possible llegir diferents capítols segons l'interès i l'enfocament, i utilitzar els enllaços per planificar el treball concret.

L'anàlisi del treball amb les escoles en el marc del projecte d'investigació també ha revelat algunes àrees problemàtiques en el sistema educatiu del Tirol del Sud. Aquests aspectes són d'importància central, ja que poden obstaculitzar el desenvolupament d'una cultura veritablement inclusiva i, per tant, han de ser sotmesos a una revisió crítica.

Un aspecte essencial és la provisió de recursos humans addicionals en el context de la integració. Un augment dels recursos no condueix necessàriament a una millora de la qualitat de l'educació inclusiva. Hi ha el risc que l'educació específica dels nens amb discapacitats sigui delegada als assistents d'integració i professors, la qual cosa pot resultar en un alleujament del professorat general, però no garanteix una educació adequada. Això pot portar a que el professorat general ja no compleixi plenament amb la seva responsabilitat per la inclusió. Per contrarestar aquest problema, és crucial que els equips de professors i els consells de classe combinin les diferents competències dels seus membres i siguin conjuntament responsables de l'aprenentatge de tots els estudiants.

A més, l'aplicació de proves de competència uniformes, com les realitzades per INVALSI o PISA, contradiu la idea inclusiva. Aquestes proves tenen com a objectiu comparar els rendiments segons criteris uniformes, la qual cosa és problemàtica en grups d'aprenentatge heterogenis, ja que no es tenen en compte adequadament els progressos d'aprenentatge individuals dels estudiants. L'aplicació de procediments de prova uniformes porta a una distorsió de la realitat escolar real, ja que no es tenen en compte adequadament la diversitat i els progressos d'aprenentatge individuals dels estudiants. Per tant, és necessari desenvolupar mètodes alternatius d'avaluació del rendiment que corresponguin millor als principis de la inclusió.

La pràctica actual de qualificació hauria de ser sotmesa a una revisió crítica, ja que generalment no compleix la funció orientada al suport que busca una educació inclusiva. L'assignació de notes es basa generalment en una suposada objectivitat, la qual cosa porta a que l'enfocament estigui en la comparació dins del grup d'aprenentatge, en lloc de posar en primer pla el procés d'aprenentatge individual i el desenvolupament personal. Alternatives com el portafoli, l'ús del qual ja ha estat avaluat en part, haurien de ser desenvolupades i integrades més fortament en la vida escolar diària. Això també s'aplica tenint en compte que aquests enfocaments han estat marginats per la reintroducció de les notes numèriques.

Un altre problema és l'estructuració rígida dels temps i espais d'aprenentatge. Aquest enfocament contradiu els ritmes d'aprenentatge individuals dels estudiants, ja que requereix una divisió rígida en ritmes horaris i horaris fixos. Un altre aspecte que pot inhibir el procés d'aprenentatge és el canvi de matèries i professors durant un dia escolar. Es recomana manejar el disseny dels temps d'aprenentatge de manera menys rígida. Alternatives possibles són els projectes interdisciplinaris i una orientació cap a camps d'aprenentatge, que ja han estat provats amb èxit en algunes escoles. L'heterogeneïtat dels grups d'aprenentatge també requereix una obertura i un ús més divers dels espais d'aprenentatge. És crucial compartir experiències exitoses i promoure enfocaments innovadors.

Aquesta publicació serveix com a company de viatge i guia que no només ofereix orientació als lectors, sinó que també desperta la seva curiositat i fomenta la disposició a explorar camins desconeguts. La publicació convida els lectors a emprendre un viatge caracteritzat per l'obertura al nou i la disposició a qüestionar i desenvolupar estructures i enfocaments existents.

Una preocupació central del llibre és fomentar el coratge per desviar-se dels camins prescrits i provar mètodes i conceptes innovadors. No es tracta de rebutjar pràctiques provades, sinó més aviat de desenvolupar-les i adaptar-les a les necessitats i circumstàncies específiques de les respectives institucions educatives. Aquesta flexibilitat i disposició a la innovació són d'importància crucial per al desenvolupament cap a institucions educatives inclusives.

Finalment, el manual té com a objectiu promoure el desenvolupament d'estructures inclusives en escoles bressol i escoles i així contribuir a una societat inclusiva. La publicació presenta guies pràctiques i consideracions teòriques destinades a pavimentar el camí cap a un paisatge educatiu inclusiu. Es fa referència constantment al fet que el procés d'inclusió ha de ser considerat com a dinàmic i continu, requerint una reflexió i ajustament continus.